

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 5 . . .		
Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .		
Egy óra . . . 1 . . .	Egy óra . . . 1 . . .		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **HJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többzetű megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szö 4 fillér.

A magyar kereskedelem és iparügy.

(A pusztulás ösvényén.)

A kereskedelem és iparügy a magyar kormánypolitikának a legindolensebb és legmostohább módon kezelt ága. A magyar kereskedelem még csak gondolatban élt, a jobb érzésű magyarok jámbor óhajának tárgya volt, — még meg sem született a világra — mikor már Bécsben a magyarfaló hatalmasok kimondták reá a halálos ítéletet.

A magyar kereskedelem és iparügy épen olyan frázisokban élő szállóige, mint akár a magyar hadügy, vagy pláne külügy. Az alapját, a realitását mindeniknek egynehány papírlap és reámozott nyomdafesték képezi, a mit nem vesz komolyan senki, a miben nem hisz senki, ami csak arra jó, hogy Ausztriában és egyebütt gunyt üzenek belőle. Pedig az osztrák császár egyidejűleg szentesítette volna ezt a magyar királylyal.

A magyar nemzet kereskedelmi összeköttetése ugy Ausztriával, mint más külföldi állammal csakis passzív (szendőleges). Kezdeményező, piacokat szervező és teremtő képessége a ma-

gyar kereskedelemnek egyáltalában nincs Innen van, hogy a karczagi, kisujszálási stb. csizmadiák, egyes bécsi vállalatok szolgálatában állanak s azok megrendelésére készítik a híres magyar csizmákat és női cipőket és Bécsben kapják meg érte munkabéröket

A bécsi osztrák pedig mint magyar különlegességeket visszazállítja azokat Magyarországra és eladja azokat 2, 3-szor annyért, mint a menyért a magyar mesterember — ez a párja teremtés — neki elkészítette . . . Ennek a szegény magyar iparosnak nincs pénze, nincs hitele, nincs módja ahhoz, hogy ipari produktumait a kisipar, a kézműipar szűk körén túl, mint kereskedő értékesítse s felülemelkedjék a rabszolgaság szennyes színvonalán. Honnan is vehetné ehhez a magyar iparos és kereskedő az erkölcsi és anyagi erőt? Hiszen a külföldi összeköttetéstől a legzsarnokabb erőszakkal vagyunk elzárva . . . A mi magyar alkotás, magyar produktum külföldre kerül, azt előbb megfosztják magyar jellegétől, átöltöztetik fekete-sárga ruhába és csakis ugy lesz az szalonképes, csakis ugy jelenhet meg az a n gyvilág piaczaín.

Teljesen el vagyunk zárva a kül-

földtől. Körös-körül vagyunk véve az osztrák pusztító áramlattal és ármánynyal. Nyugot-észak és kelet felé csakis osztrák birodalmi területen és osztrák érdekszférákon keresztül juthatunk el a külföldre. A Balkán félsziget államaival és Rumániával való kereskedelmi összeköttetésünk pedig a politikai gonosz leleményesség minden elképzelhető mesterfogásaival van lehetlenné téve reánk nézve. Egyszóval a legveszedelmesebb farkasverembe zárt bennünket az osztrák.

Ennek az osztrák gazdasági pusztító aknamunkának és intézményekben megtestesített irtó politikának, a magyar igazságügyi kormánypolitika is segélykezet nyújt; siettetli a magyar kereskedelem és ipar teljes tönkrejutását. Nevezetesen, az új törvénykezési perrendtartás tervezetének 34-ik §-a azt rendelli, hogy a magyar kereskedő a maga üzleti hitelnyújtásból eredő követeléseit nem a maga felperesi személyes bíróságánál, hanem csakis az adós lakhelye szerint illetékes bíróságnál peresítheti be. A magyar kereskedő tehát nemcsak hogy a külföldről el van zárva, de még az ország területén a magyar törvények által uralt területen belől is, egy-egy kir. járásbíróság

Hódító Robur.

Nyomasztó szélesend van. Fojtó nehéz levegő árad el a föld felett. Latszólag mindenütt nagy a nyugalom. A népek dolgoznak és élvezik a kiontott vértengerek aran megszerzett társadalmi rendet. Minden csöndes. A hadsereg parádézik. Csak odalenn Transvaalban fojtogatnak egy artatlan népet. Csak Trieszt utczaín dördül végig az ordító tömegre a Manlicher.

Csak Brüsszel utczaín lönek egymásra a piros szalagos apa és a katona fiu. Érdekeik szerint tagozódott társadalmi osztályok néznek egymással farkasszemű vad gyűlölettel. És ideges figyelemmel nézik egymást a népek. A Béke lobogója leng és alatta egyre emelkedik az államok hadügyi budget-je, minden esztendő új agyut, új puskát, páncélhajót és torpedót hoz. És szerte a világon zárkóznak az államok, építik a kínai falakat. Maga Angolország, a szabadkereskedelem szülőháza érzi a kor megváltozását, vámpolitikáját védvamos irányok felé tereli. Közgazdasági kérdések vonulnak fel, töltik meg a tért. Legközönségesebb embereket is megszáll valami nyugtalanság. Öntudatlan is érzik, hogy az a nyomasztó nehéz levegő, a mely már szinte fojtogat, mely az egyes államoknak politikai életében dekadenciát,

gazdasági életében pangást, társadalmi viszonyaiban pedig ferde irányu fejlődést okoz, biztos jele a közelgő irtóztatós viharoknak.

Mit sejtéd, te közönséges filiszter, míg boldogan mosolyogva simított végig kis fiad seilynes haját, micsoda viharokban fog az homlokára csapni? Ma még csönd van. Holnap talán már valahol villan az ég, nehézkos felhők rohannak egymásnak, végig dördül kelettől nyugatig és kitör a harc az egész világon.

Nem a gyűlölködő társadalmi osztályoknak polgárharcza lesz ez. Az a gyűlölködés megdöbbenve fog elhallgatni, a társadalom forrongása elesitul, amidőn látják, hogy a társadalmi átalakulások előtt még egy nagy megpróbáltatáson kell keresztül menni az emberiségnek. Az a harc a népek harca lesz. Talán utolsó, talán a legvadabb fellángolása az ősi indulatoknak. Az a harc nem glorioleba burkolt magasztos eszmékért vívott küzdelem, hanem kenyérharc lesz. Késhegyre menő, engesztelhetetlen tusa, a melyben eldől, mely népek maradhatnak meg a boldogulás keskeny útján és melyeknek sorsa visszahanyatlás. Ez a harc tehát még akkor is, ha bömbölve megszólal az ultima ratio: az ágyu, még akkor is első sorban gazdasági harc lesz. Nemesak az ágyu és a kard osztanak halált. A gazda-

sági harc fegyverei ezrével ölnek, előttük nem akadály a bastyafal, elérnek a palotába és kunyhóba egyaránt.

Ma még csönd van. De a közelgő viharok tompa zúgását már hallani . . .

Pierpont Morgan, az amerikai dollárkirály athajózott Angliába. Aztán minden nagyobb feltűnés nélkül, üzleti ügyekben tárgyalt. Oh, nem is igen fontos ügyekről. Mindössze arról van szó, hogy a világtörténetet egy óriási kanyarodással egészen új irányba tereljék. Mindössze arról van szó, hogy az előbb emlegetett világháboru első jelenetét szépen, simán megessinálják.

Nem vagyott Pierpont Morgan sokra. Csak épen arra, hogy kiránthassa Anglia alul nagyságának legerősebb támasztekát, tengeri hatalmát, erejét. Ez a csekélység aztán sikerült. Terve volt: az amerikai, angol és néhány német legnagyobb tengerhajós vállalatokat egy hatalmas trust-ben, egységes, ellenállhatatlan óriás vállalatban összeolvasztani. És a trust, az angol hazafiak határtalan kétségbeesésére, a többi európai államok megdöbbenésére, létrejön. A vezetés amerikai, az elnökség Amerikában székel, természetes, hogy az érdek, a cél, mely irányítja, szintén amerikai fog lenni. Aki tudja azt, hogy az Egyesült Alla-

vagy kir. törvényszék jogszolgáltatási szűkebb területére van internálva . . . Ha ez a törvényjavaslat törvénynyé lesz, akkor nemcsak hogy Ausztriából vagy Horvátszlavonországból, de még az ország területén belől sem lesz joga többé a magyar kereskedőnek a maga illetékes bíróságához perbeidéztetni adósait. Míg ellenben az osztrák kereskedő, ha magyarországi adósát beperesíti, az ő osztrák perbírósága p. o. Prágából ma idézést bocsát ki egy Kézdivásárhelyen lakó adóshoz és holnapra d. e. 8—9 órára (hogy teljes lehetetlenség legyen a bíróság előtti megjelenés) perbeidézi adósát. Ha pedig meg nem jelenik, mert hiszen meg sem jelenhet, akkor mint makacs alperest elmarasztalják és fizetésre kötelezik, még ha nem tartozik is az osztráknak.

Mind ezek daczára vigan folyik tovább az aknamunka úgy Bécsben mint Budapesten a magyar nemzet iparának és kereskedelmének teljes tönkretételére a dicső osztrák-magyar jóbarátság kedvéért.

Dr. Király Péter.

Nyelvészeti boncz-kés.

Nincsen több ilyen szerencsétlen ország a föltéken mint a miénk, ha még felig annak tarthatjuk. Az ország hazban saját tan nyelve felett folynak a viták és Nyelvőre csak a papíron van; csak félig ül a silbakon. Az uralkodó Ház tagjai csak hírből ösmerik szép anyanyelvünket. A mi országunk nekik csak tartomány, a mi nyelvünk nekik csak tartományi nyelv.

A Margit szigeten lefolyt léghajó-keresztelőjén a főhercegi koma, németül válaszolt, a Koronaőr magyar üdvözlétere, mert ritkán nyilik arra alkalma, ha mindjárt az áldott lelkü Erzsébet királynénk, ritka példaképen időgen zónak alatt is azt használta; de hát ő mellette folyton oldala

mok mezőgazdasága oly arányokban kifejlődött, hogy az európai termelőket régóta fojtogatja, aki tudja, hogy az iparuk és kereskedelmük az egyesülésnek bamulatokeltő kolosszus-alakjaivá tömörülve a világpiacon milyen szerepet visznek már is, az megérti az angolok feljajdulását, Morgan Pierpont működésére. De jó is lesz megértenünk, mert a feljajdulásra nemesak az angoloknak van és lesz okuk!

A Pierpont Morgan eszméje többet ért egy diadalmas hadjáratnál. De hogy valaki azt ne higgye, hogy ez a hódító trustirozás csak az élelmes amerikai üzletemberek magánügye, vesse össze ezzel a jelenséggel Roosevelt Tivadar köztársasági elnöknek alig néhány napja Marylandban, Annapolis városban a tengerészeti akadémia növendékeihez egy dijkiosztáson mondott beszédét, amelyben inti őket: „majd egy b o r z a s z t ó n a p o n a z ő bátorságukon és vitézségükön fog mulni, hogy a n e m z e t d i c s ő s é g g e l f o g j a e b e i r n i n e v é t a v i l á g t ö r t é n e t k ö n y v é b e v a g y p e d i g a v e r e s é g g y a l á z a t á t k e l l e b e j e g y e z n i e !”

Imé, a kolosszus megmozdul. És már érzi, hogy ő a Robur, az Erő, melynek jogai lehetnek. A gazdaságilag óriássá fejlett, po-

mellett is örködött Ferenczi Ida. Az örökös urak előirt és kimért sora ugy is rövid, elmondhatnák mondokájukat volapükül, abba bizony bele nem sülnének. De hát nem elég, ha mi beszélünk magyarul és a reichsratban németül pofozzák egymást igazán?

A ceremónia is rövid volt de annál emlékezetesebb. Clotild főhercegnő a lég hajóval koczintott a pezsgőt a kosarába öntötte, mitől az felfuvalkodott, mert aligha nem lerészegedett. Utána transfigurációjában a fenséges ur menybe szállt. Mi magyar apostolok kitörölt szemmel követtük a trinitást. Gloria in excelsis Deo! Vele a német nyelv is felfel for ut. Hiszen a nyelv is olyan pára, csak a magyar oly páratlan mit az udvari légtör. nehezen inhalálja, és a vett jókat még e légi uton sem hálal.

Sipulus szerint Lipót Salvator főhercegtől, — ki nem siami — elvárhatunk volna valami Landes übliche bevezetést, mert hiszen a Siami főherceg is tudja a magáét otthon. Ne feledjük azonban, hogy Ő fensége az iker Ausztria — Magyarország császári és királyi főhercegeitől nem várunk egyszerre két nyelven program bevezetést mint a Bpesti Józsefvárosban manap is van szokásban, de elvárjuk, hogy kisebb iker testvére nyelvét is értse és megértse.

Visszás nagyon a Landes sprachet nem tudni, hiszen a törvényben sem szabad a nem tudással védekezni. Előbocsátani hogy: „Ich kann nicht; kenne“ nicht das Land sem képbén, sem írásban, a hogy azt Jókai meg szerkesztette.

Különös véletlen, hogy éppen Széchenyi Béla gróffal szemben történt e kétszólamu beszéd, midőn edes atyja volt a Magyar Tud. Akadémia megalapítója, vele a magyar nyelv és tudományőre, melynek őrsége sok rendes tagot számlál, ki mellestleg a német nyelvet teljesen bírta.

Éppen most hozza a T. T. közlöny Széchenyi István gr. német levelezését Fabricezy-val. Hogy az első Magyar mily Klassikus németséggel irt, legjobban bizonyítja azon ritka, politikai műve: „Ein Blick auf den Rückblick“ mely 1861-ben nevtelenül jelent meg. E vastag kötetben alaposan, német magyarul mossa Bach Sándor br. fejét, kitől a „Rückblick“ eredt.

A magyarok között van talán a lég-

litikailag pedig a nemzeti jelleg kifejlődésével öntudatra kelt Robur, ugy lehet, nem sokára megindul, nehézkés lepteit alatt döng a föld és a korhadózó Ó-Világ az élethalálharezot el nem kerülheti.

Kis nemzet vagyunk mi, magyarok. Bennünket e kérdés közvetve érint. Nekünk egyre menne, ha az Atlanti oceán vezére, a tengerek ura keleti vagy nyugati partján él-e? Azonban ez a küzdelem nem olyan lesz, mint amelyekben eddig a hatalmi súlypont a parti államokon egymásután siklott odább. Ebből a küzdelemből olyan egyetemes felfordulás fog kavarnodni, hiábavaló minden igyekezet, amelyet meg keveset látott ez a vén világ. A gazdasági harcban pedig a nagyobb államokra sujtott csapásokat mi is megszenvedjük. Azonfelül az európai helyzet a tusa közben ugy eltorzulhat, hogy állami létünk is veszélybe jut.

Azért tehát jó lesz a szemünket nyitva tartani és el nem tespednünk abban a reményben, hogy csönd van a világban. Mert ugy lehet, hogy a huszadik század történetében igen sötét színekkel teleirt lapok lesznek.

ifj. Rácz Lajos.

több polyglott, mert mi mindenkinek appar-tirozunk: hűségesen kommandóra két lábon szolgálunk, különösen Bécsnek, hol némelykor nem ártana négy lábra ereszkednünk.

Pyrker a híres egri érsek és a Lyceum építetője nem is annyira a szontek, mint a német klassikusok között foglal helyet. A Zichyék főképe a műértő Ede gróf a Pester Lloydban is meg állotta helyét.

A hol kell, tudunk németül, de nem sértünk vele senkit. Mi hiába is tagadjuk, mi szeretjük a német nyelvet. A Szepesegre bizony nem azért küldjük gyermekeinket, mert — hunczut a német. De még oly esztelenséget is elkövetünk, hogy főainkat német tudomány-egyetemre küldjük! Már kérem midőn tudományról van szó, akkor csak a magunk nyelvéhez folyamodjunk, mert a Philologia és Philosophia külön fakultások.

Valóban bámulatos, hogy e dualisztikus dulakodásban edes nyelvünk a germanisatio önsulya alatt el nem bukott, sőt ellenkezőleg a reakcióban európai nivóra emelkedett, daczára hogy a hozzánk ellátogató soproni alma árus még most is azt hajtogatja: „J muasz mi sama tász i-a Ungar pin;“ és még ott sem all a magyarban, hol a kétszersült Kraxelhuber tart.

Mennyi zavarnak és megaláztatásnak vagyunk sokszor kitéve e diftongiak miatt! Mily nevétséges p. hogy a delegáltak ezigány és katona banda mellett lejthetik a Kállai kettőst, vagy sétahangversenyt rendeznek, mint a hangyák ide-oda futkosnak, míg végre a nagy udvari gyónás és pourparlék után (mi itthon nagy nehezen magyarul meg leszen kötve) az tuinan, mint tavaly, leszen feloldva.

Odaát folyton Kain szemmel nézik őszinten egyenesen felszálló áldozat füstünket, mert mi Ábelek soha sem teszünk rossz fat a tüzre, különben e zagyya nép tömkelegében már Babel toronyt építjük. Volapükül mondva: csehül vagyunk, mint a Pizai torony düledezőnk. Abel, Babel, Cabel, még a Sabel (Kard) rég ösmert rimek az ember tragediájában.

Kedves sógor! mikor is jövünk már tisztába? Mindenfele tüntetnek, sztrájkolnak, készülnek; míg mi itthon szük körben csak ablakot verünk és legfőlebb bánatunkban mint a juhász nagyot ütünk a számár fejére. Mi nem vagyunk még elég érettek; rosszul választunk. Ostracismus-sal, osztrák cinismussal nem megyünk messzire. Általános választási jog! ez kell a népeknek.

A siami ikrek egyike beteg lett, amputálni kellett az egészséges hátához font betegeget. Hát ha mi is jövöre a sok consilium után nem szóval, de bonczkással választanánk el élő nyelvünkről a szabad beszédünkben gálló holt tetemet.

Gondy Károly.

Egy humánus egyelet ügye H.-Böszörményben.

(Böszörményi levél.)

Egyetlen jótékony célt szolgáló egyelet van, illetve volna Hajdu-Böszörményben, ez az Önkéntes tüzoltó egyelet, de reá nehezedtek erre a törvény nem respektálásának átka, s a hatósági húza vona és az Isten tudja még mi!

Április 12-én (a folyó évben) az egyelet történetét, helyzetét feltűntető következő tényállás adatott át Széll Kálmán miniszterelnök, belügyminiszter urnak:

A hajduböszörményi önkéntes tüzoltó egyesület 1887 ben alakult.

H.-Böszörmény város segélyezte.

1892 ben	500	koronával
1893 "	600	"
1894 "	1000	"
1895 "	1000	"
1896 "	1000	"
1897 "	1000	"

Felvette ez összeget Pápay Károly volt főparancsnok, de mivel sem az egyesület, sem a városnak felszólítás daczára sem számolt, 1898-tól kezdve a segélyt a város nem adta ki.

Az 1901-ik évben a volt tisztkar megbízása lejárt. A tagok az 1902 évi rendes közgyűlésén Dobó Sándort választották főparancsnokká. Az új tisztkar az elmaradt és folyó évi segélyt kérte a várostól, de ez hónapok óta végérvényesen a városi tanács által el nem intéztetett.

Az 1902 ik év febr. 16-án Oláh Alajos méltóságos Puky Gyula főispán urhoz kérvényt intézett Pápay Károly megszámloltatása, az egyleti iratok alapszabály és pecsét kiadatása iránt, még eddig nincs eredménye.

Mindezek folytán az egyesület a 26 ezer lakosu városban csakpang.

Intézkedésért az iránt fordul az egyesület, hogy Pápay Károly volt főparancsnok számloltassék meg. Az előjáróság által Pápay mulasztása miatt önként vissza tartott segély a multról adassék ki az újjászervekedés és felszerelésre, a f. évi pedig rendszeresen folyósíttassék.

No hát a beadványnak, melyet Dr. Óváry Ferenc képviselő nyújtott át, reméljük lesz eredménye. A legyezetés politikája csak valamikor még véget ér, annyival is inkább, mert a belügyminister kijelentette hogy „rövid időn belül intézkedni fogok.”

Újabb értesítés pedig apr. 29-éről Lukács tüzrendészeti felügyelőtől az, hogy a belügyminister vizsgálatot rendelt el ez ügyben.

Hát a főispán ur ömeltósága miért nem intézkedett?

Miért kellett a miniszterelnökig menni? És hányszor kell még odavinni ez ügyet?

Most már intézkednek Böszörményben is, ó de hogyan?

A 1888 évben 53888 Sz. a. kiadott belügyminiszteri rendelet 17§-a az önkéntes tüzoltóegylet mellett tör. lánzsát s így szól: „A törvényhatóságoknak magasztos feladata ugy hivatalos valamint társadalmi uton odahatni, hogy ezen intézmény — a hol csak lehetséges — létesüljön.”

E magasztos feladatot hivatalosan ma ugy akarják Böszörményben teljesíteni, hogy a meglevő — működő, szervezett önkéntes, tüzoltóegyletet megölnis zándékoznak, annak, a törvény és Böszörmény város tüzrendészeti szabályzata 2-ik és 22§-a alapján nyújtott s létfeltételét biztosító anyagi segélyt elvonják — pedig az itt költségvetésileg, meg van állapítva!

Mi ez, ha nem a törvény elleni cselekvés?

És mit akarnak az 50 tagból álló önkéntes tüzoltóság helyett állítani. 8 városi alkalmazottnak adnak 100—100 koronát és ezek lesznek szakszerű tüzoltói.

Kapnak tehát 800 koronát.

Az egyesület kapott 1000 koronát.

Micsoda takarékoság az, és a közvagyonnak, a polgárság nyugalmanak minő figyelembevétel az, midőn 1000 korona helyett 800 at adunk ki, de 50 önként működő ember helyett csak 8 emberrel rendelkezünk, keztyüs kezű tisztviselő hivatalnok urakkal.

Hogyan lehet hivatalos tollal olyat írni, milyent ez ügyben Böszörmény tanácsa és közgyűlése tárgyal, mely épen az író által aláírott tüzrendészeti szabályzattal és az 1888—53888 kormány rendelettel ellentéztek? Melynek — ha más tenné — épen az előadó által alkalmazni kötelezett büntetés következményei vannak.

Lehet-e képzelnie garaszkodó várost, hogyha a szakszerű (a fizetéseknek nevezik ugy, nem az önkénteseket!) tüzoltóság felállításával nyer anyagilag, az önkénteseknek 1000 koronát adott volna?

Vajon van-e a világon nagyobb abszurdum, mint egy 23 ezer lakosságu, 1000 hold belterületű város tüzrendészetét 8 ember kezére bízni? Ha ugy akarják, hogy fizetéses tüzoltók legyenek, tessék legalább 50 embert ruhával és egyenként 500 koronával ellátni. Így van ez Kecskeméten, az önkéntes tüzoltó egyesület mellett is.

Azonban a tüzoltó egyesület tőr, bizik, remél és vár; mert az itteni személyes és politikai háttérü intézkedésekkel szemben — az igazságos és hihetőleg rokon- és ellenszenv által nem vezetett, a kéz kezét mos példabeszédén magasan felülálló felsőbbség védelme alatt érezi magát.

Egy okmányt bocsátottunk ki: ne kényserítsenek többre!

Vigécz kereskedők.

(A megrendelés-gyűjtés újabb baja.)

Midőn általában az a panasz hallatszik, hogy a szerencsétlen vigécz törvény célját tevesztette és nem hozta meg a várt eredményt, s a midőn kereskedői s iparos körökben egymás után ankeztöznek s azokat a foltokat keresik, mivel e törvény hiányait takarítani kellene, a legjobban illetékes kereskedelemügyi miniszterium elvi jelentőségű határozatok alakjában nyitja meg azokat az egérukat melyeken az idegen kereskedő és vigécz bantódás nélkül kifuthat.

Így legutóbb egy konkrét esetből kifolyólag a kereskedelmi miniszter kimondotta, hogy magához a kereskedőhöz vagy iparoszhoz eljárása közben intézett szóbeli megrendelés átvétele nem ütközik a törvénybe. E szerint jövőben maga a kereskedő fog vigéczkedni, vagy ha ez terhére esik, a vigéczet kereskedőtársnak veszi, s a vigécz, aki csak névleg kereskedő élvezni fogja a kereskedő azon jogát, hogy megrendelést felvehessen.

Már most tessék disztigvalni s meghatározni, hogy valaki a vigéczkereskedő unszolására, vagy a saját elhatározása folytán rendelte?

Ily engedmények mellett ne csudáljuk egy csehországi ablakredőny gyárnak azon szemérmetlen hirdetését, hogy alkalmazandó ügynökeinek nemcsak magas jutalékot ajánl, hanem a magánfeleknél a megrendelés felvételét is biztosítja.

A kereskedelmi miniszterium ezen elvi határozatában kimondja ugyan, hogy a magánfogyasztót megrendelés felvétele végett felkeresni tilos, nem tesz azonban arról a módról, melyet az idegen kereskedők gyakran követnek, midőn nyilván a törvény kijátszása végett ezrével küldenek egyes városokba hirdetések, értesítések stb., boríték alatt a magánfeleknél, jelezve egyben, hogy utazó-juk vagy a czégtag ekkor érkezik az illető városba s megrendeléseket elfogad.

A megrendelés kierőszoalásának ez is egy módja. Az ilyen felhívások rendszeren oly alakban vannak — gyakran válaszbélyeggel fogalmazva, hogy megrendelő levélnek használhatók s egy ilyen visszkapott

lap után akadálytalanul eszközölhető a vigéczkedés.

Kivánatos volna, ha a megrendelésre való rábírási tilalom ezen tömegesen küldött megrendelési lapokra is kiterjesztetnék.

Kényelmetlen „tizparancsolat“.

A koronázó szertartásból

Edwárd király sokat töröl,

Többek közt a „tiz parancs“ bántja,

Mert tán rá gondolt Afrikára?

— Egy nép kiáltja ott: ne ölj!

Bodnár István.

NAPI HIREK.

Kossuth Ferencz pártvezér a h. szoboszlói pártbívekhöz.

Kossuth Ferencz, a függetlenségi és 48-as párt vezére a következő sorokat intézte a ujonnan alakult hajdusoboszlói Kossuthkör elnökéhez, Oláh Miklós földbirtokos, városi tanácsnokhoz:

„Igen tisztelt körelnök ur! Lelkes értesítésüket a h. szoboszlói függetlenségi és 48-as Kossuthkör megalakulásáról igen köszönöm. A hazaszeretet és a függetlenségi elvek e hatalmas új otthonának alapítóit lelkemből üdvözlöm s kívánom szívem mélyéből, hogy a hazaszeretet szent lángjának dic-öt, szépet, nemest, nagyot alkotó melege örök időközön át erősítse, fejlessze a nemzet függetlenségeért, a nép boldogulásáért és jóléteért munkálkodó egyesületüket! Isten áldását kérem törekvésükre — s kívánom, hogy a magyar függetlenség ez új templomában erőt, kitartást merítsenek a küzdelemhez s fényes eredményeket az önzetlen buzgólkodás jutalmául!

Hazafias üdvözléttel Budapesten 1902 május 8 án

igaz hívük:

Kossuth Ferencz

A fagyos szentek.

Ma köszöntöttek be a fagyos szentek. Pongrácz volt az első. Mosolygó derűs, napfényes ábrázattal köszöntött be. Adja isten hogy holnap Szervác, holnapután Pongrácz is kövessék a példáját; mert hisz a fagyos szentek haragja nélkül is elég már a nyomoruság a magyarok földjén.

Felirat a burokért.

Győr vármegye közgyűlésén Barcza Géza, a bizottság ősz tagja indítványt nyújtott be, amely szerint a közgyűlés feliratot intézzen az országgyűléshez, hogy az utasítsa a kormányt az angol-bur háboru megszüntetése végett való közbelépésre. Az ősz hazafi indítványát elfogadták s lelkes megokolását, amelyet Barcza könyezve adott elő, megélteneztek. Jellemző azonban, hogy az indítványt némelyek kezdetben megmosolyogták Magunkat, nemzeti közérzésünk lanyhulását kaczagjuk pedig, mert a vármegyék valamikor hatalmasan megmozdultak a szabadságukért küzdő népek, például a lengyelek érdekében. Most már olyan jól mulatunk a legnemesebb érzések megnyilatkozása felett, mintha a silány operetteket néznénk. Megemlítjük, hogy a derék győriek a többi törvényhatóságokat is felkéri a szép eszme támogatására.

Innét-onnét.

(Május 11.)

A „Szegec és Vidéke“ ujságból olvasom, hogy a Vágó Pál által festett szegedi árvizképet nagy ünnepek között vette át a város és hogy az ottani képzőművészeti egyesület és a Dugonics társaság vasárnap este „tort“ rendeztek a művész ünneplésére.

Ez a „tor“ eszme is valami új magyar fejében születhetett meg. Mert midőn az ősi magyar ünnepleni akar, nem tort, hanem **áldomást tart.**

Tor csak kétféle van. Disznótör és halott-tor. Ez pedig egyik sem alkalmas a Vágó mester ünneplésére. Őt nagy magyar áldomás illette volna meg. Azok a magyaroskodó urak pedig, a kik még a tor-szó fogalmával sincsenek tisztában, ne szittyáskodjanak máskor, maradjanak meg szépen a „bankvétak“ mellett, az efajta francia pezsgős, zsardinetős, francia étlapos dinom-danom ugysis leginkább illik hozzájuk.

Ellenben a „tor“ névre érdemes az a bucsuzató vacsora és összejövetel, melyet debreczeni városi hivatalos urak az Arany Bika nagytermében rendeztek a távozó Komjáthy-pár tiszteletére. Ez már inkább tor volt, mint áldomás. Azonban a gyászos hiedség és részvétlenség, az üresen maradt ravatalszerű fehérasztalok kritikája nem a művész párnak szólott, hanem a kik ezt a bucsuztatást oly temetkezési egyletszerű előkelőséggel és drágasággal, kímértséggel rendezték.

Ez a debreczeni estély már inkább megérdemli a „tor“ nevezést, mint a szegediek Vágó Palis ünnepe, a melynek a helyes, az igazi magyar neve „áldomás“ lett volna. Áldomástétele a befejezett művészi munkának.

E szombat esti „toron“ különben érdekes nótázások is zendültek. Komjáthy János gyönyörű, érzésteljes dalolásával annyira elerzékenyítette az Arany Bika dísztermében összegyűlt szomorú gyülekezetet, hogy még ezt a bús nótát is rázendítették:

„Búsul a lengyel hona állapotján . . .“

Ugybeszélük: a nyugalmazott Dégenfeld József gróf főispán legérzékenyebben kántálta ezt a nótát, de a többi jelenlevő lengyelek, Aczél Géza, Márk Endre urak, nem kevésbbé búsongtak a „hona állapotján“ . . .

nemes Portörő Kelemen.**A nagyerdei gyógyfürdő megnyitása.**

A nagyerdei fürdőt, melyet a várostól dr. Balkányi Ede és dr. Altman Béla orvosok vették bérbe ez év elején s amelyet gyógyfürdővé átalakítottak, szombaton délután nyitották meg meghívott társaság jelenlétében. — A városi tanács képviselőiben Kemlössy Arthur és Szabó Kálmán jelentek meg. A vendégek üdvözlése után a társaság végignézte a gyógyhatású vízzel telített kád fürdőt, a gozfürdőt. A hidegvízgyógyintézet megtekintésére került a sor, a melynek pompás a kor, követelményeinek megfelelő felszerelése és berendezése felett teljes előismerésüket fejezték ki a jelenlevő szak-

értő orvosok. Különböleg meglepéssel tapasztalták a fürdő kényelmes berendezését, a szobák tisztaságát is. A szemle után a bérlők megvendégelték a társaságot, mely alkalommal számos felköszöntő hangzott el a fürdőfelvirágzására.

História az öreg Bokáról.

A egyik budapesti lapban históriát mondtak el a felvidék egy Jóska nevű cigányáról, a kinek egyszer nagyságos ur szerepe jutott, de muzsikájával elarulta, hogy mégis csak cigány. Eonek nevezetes esetnek igazi történetét most az alábbiakban írják meg nekünk:

A cigány mint nagyságos ur históriája nem a felföldön, hanem az ötvenes években az öreg debreczeni primással: Bokával esett meg Kecskeméten. Az öreg Boka látogatóban volt Kiss Ferencz földbirtokosnál Kecskeméten. Ebéd alatt a híres Karoly cigány húzta a jobbnál-jobb nótákat bandájával. Azasztalfőn ülő B kát a házaszszony ebéd végeztével fölkérte: mutatna meg, hogy nemesek a cigány tud a nyirettyüvel bánni. Alig kezdett el az öreg ur játszani, a kontras oldalba lökte egyik társát -

— Nem ur ez hé! — hanem cigány! Ez a mi Boka apánk.

A másik perczben az egész banda neki esett az öreg Bokának, lábatól fejéig összeszóköltak, és jó ideig nem a nyirettyü srt, hanem a cigány sereg. Így beszélte el 1865. nyarán Karisbadban maga Kiss egy nagyobb társaságnak Arany Janosnak.

Széchenyi és a dobi deputáció.

Mikor Széchenyi az első gozhajó-utat tette a Tiszán, Szabolcs megye küldöttsége Dobnál nagy dárddal fogadta. Amint a hajóból kiszállott, mosolygva kérdezte az uraktól:

— Nos, hogy tetszik a hajó?

Azt várta talán, hogy elragadtatással szólnak a forgalom élénküléséről, a közlekedés emelkedéséről vagy a technika vívmányairól: de kérdésére mely csend következett. Végre egy öreg táblabíró megszólalt.

— A kerekai úgy kaparik a vizet, mint a kutya . . .

Piros pünköszt a nagy pallagi tanyán.

Jabloneczay Kálmán, aki már egy kötet elbeszéléssel is eléggé bebizonyította, hogy szívébe-lelkébe van zárva a magyar föld és annak napbarnította arzu munkasai, gondoskodik az ő népének a szórakoztatásáról. Piros pünköszt napján tanyai mulatságot rendez az ő dolgos eselédjeinek, melyen hogy a meghívott városi vendégek is k tünően szórakozhatnak, bizonyítja a meghívó, melyen ezek vannak megírva:

Népmulatság a tanyán. Folyó évi május hó 18-án, piros pünköszt első napján délután a nagypallagi Jabloneczay-féle tanyán tartandó löversennyel és műkedvelő előadással összekötött Pusztai Táncvígalmra. Kezdeté délután fél 5 órakor. A délután 4 órakor induló személyvonattal a Józsa-kertig a kirándulás kényelmesen megtörténik. A pusztai nevezett állomástól 10 percznyi sétára van. Hazajövet ugyanezen állomástól vonat indul este fél 8 órakor. Belpó-díj személynként 60 fillér. Kötelezettek a meghívottak a jelzett mulatságon minden kifogás nélkül megjelenni. Friss jégbe-hűtött üveges sörről gondoskodik a rendezőség. Műsor: Lovardai mutatványok, négy lovon. Előadják: Nagy Mihály, Szabó Imre (mókány néren) Hüs Lajos és Magyar Edus kukás-bojtarok. II. Francia négyes, lóháton. Előadja a tanya mindkét nembeli ifjusága, III Lóverseny I, 2, 3. díjra. Résztvesznek a legjobblovas pusztai legények. IV. Műkedvelő előadás, A

fonóban. Népszimű I felvonásban Irta: Sz. P. Rendező J. K. Sugó: M. J. Személyek: öz. Bara Gergelyné Bernáth Róza. Zsófi, leánya Kovács Eszti, Harmath Julis, öz. menyecske Simon Eszter. Csige Pista, vőlegénye Magyar Edus, Kásas Mihály, falusi baktek Magyar Béni, Károly, fia Bernáth János. Bársony Böske, Széplaki Julcsa. Villam Ferke Nagy Mihály. Több leány és több legény. Történik egy falusi fonóban. Ezt követi eredeti kukás csardás. Lejtik: Szabó Imre és Nagyari Mari. V. Szóló ének. Előadja: Bana Sándor, a tanya tenoristája. VI. Kukás-dalárda, következő műsorral: 1. Kit gyászol a feckemadár. 2. Nincsen annál betyárosabb élet. 3. Páros csillag az ég alján. 4. A tanyában rólam beszélnek. 5. Szépen legel a kisasszony gulyája. 6. Még azt mondják kicsi vagyok. 7. Kossuth nota. VII. Néma képlet bengáli fény mellett. Táncz reggelig.

Rabszegélyző egyleti közgyűlés.

A debreczeni rabszegélyző egyesület vasárnap délelőtt tartotta meg évi közgyűlését. Szűcs Miklós törvényszéki elnök elnökölt. Csiky Lajos titkár jelentése szerint a múlt évben 233 kor. 26 fillert osztottak ki segély gyanant. Az egylet jelenlegi tervét a rabmenház letesítése kezezi, a melynek érdekében 4000 korona segélyt kérnek a minisztertől. Az egyletnek jelenleg 11 alapító, 125 rendes, 15 pártoló és 19 adományozó tagja van. Sok rabot felruházott az egylet a múlt évben és a Neumann M. ezég ígéretet tett erre nézve a jövőre is. A pénztári jelentés szerint az egyletnek jelenleg 1542 korona vagyona van, a hátralekös tagsági díjakon kívül. Az eddigi tisztikart egyhangú felkiáltással újból megválasztotta a közgyűlés. Két megüresedett választmányi tagságra Oláh Károly tanácsnokot és Böszörményi Józsefet választották meg.

A collegiumi theologus ifjuság nagy majálisa.

A collegiumi theologus ifjuság felbuzdulva a közelmulban tartott s fényesen sikerült magyar tánczesztélyen, mint mar jelezük is, folyó hó 21-en a nagyerdei „Dobos pavillon“-ban este 8 órakor majális rendez az egész ország protestans theologus ifjuság követéinek, valamint az ekkor itt gyűlésező tiszánt. ev. ref. egyházkerületi tagok s az ugyanekkor felszentelendő lelkészek tiszteletére. A majális iránt, mivel három ily nevezetes eseményre egy időbe esik, de meg azért is, mert ilyen mulatság rendezésére alkalom ritkán nyílik, egész városzerte nagy az érdeklődés, sőt a vidéki papi s előkelő protestans családokban is mozgalom indult meg arra nézve, hogy mennél nagyobb számmal jelenjenek meg ez előre is fényesnek ígérkező mulatságon, mely a hozzáfűződő nevezetes mozzanatoknál fogva bizonyos ünnepélyes jelleget ölt magára. A meghívókat már szétküldte a 80 tagból álló rendezőség! (Jegyek előre válthatók Csáthy Ferencz és László Albert és társa üzletében.)

A hajduszoboszlói függetlenségi és 48-as Kossuth-kör

Fényesen sikerült táncvígalmat rendezett áldozó csütörtökön a Pavillon vendéglő helyiségeiben. Az időjárás rendkívül kedvezőtlen volta mellett csaknem lehetlenség számba ment az, hogy a táncmulatság megtartassék. A szoboszlói lelkes párhiveken és honleányokon azonban a mostoha időjárás nem fogott ki. Így történt az, hogy 300 főnyi vendégkoszoru gyűlt egybe a fiatal Kossuth-kör első táncvígalmára, amely anyagilag is fényesen sikerült, mert mintegy 250 korona tisztajövedelemmel járult a kör felszerelési alapjához. Ott láttuk e táncmulatságon

Szoboszló város közönségének számos előkelő tagját. Ott volt a Kossuth kör tiszteletbeli elnöke, a derek hajdu követ Kovács Gyula országgyűlési képviselő is, továbbá Ádám János partelők, Olah Miklós a Kossuth-kör lelkes és hajlíthatlan függetlenregeri érzelmi elnöke, továbbá Foghty István földbirtokos élén a szoboszlói gazdálkodó közönség számos előkelő tagja, így B. Nagy Karoly, Márton Gábor, Sary Lajos, Márton János, Ádám Samu, Czegléd József, Grósz Nagy Ferencz, Márton József, Gáti Sándor, D. Csuzi János, Csanady János, Herczeg Gábor, Körner Béla, Cs. Szabó János, B. Nagy Péter, ifj. K. Szilágyi Balint, Décsai Lajos, Kiresi János, Czegléd János, Lovas István, Horog Gábor, Loós Bálint, Hüse Imre stb. Penztáros István városi főjegyző, G. Tóth János főkapitány, Csiha adóügyosztályi jegyző, Körner Géza alkapitány stb. A kedélyes táncvizsgálatom veggeli öt óraker végződött.

Lovas Hajdu.

Elhalt pénzügyi tanácsos.

Gyászlevelet vettünk. Özv. Babó Miklósné szül. Csatóházi Csathó Ida, mint feleség a rokonság nevében tudatja, hogy néhai Babó Miklós nyugalmazott m. k. r. pénzügyi számtanácsos f. hó 11-én, reggel 3 óraker, élete 78-dik évében, a halotti szentségek felvétele után elhunyt. Az elhunytat f. hó 12-én, délután 4 óraker temetik a róm. kath. egyház szertartása szerint a Miklós utcai 5. sz. háztól.

A főispán H.-Böszörményben.

A szomszéd Hajdu-Böszörmény városának, a hajduk eme ősi faszékének ünnepélyes napja volt vasárnap. Puky Gyula főispán látogatta meg a hajduk ősi faszékét, hogy a varost megősmérje, hogy ottan személyes tapasztalatokat szerezzen. A város lakosai partkülönbőség nélkül meleg szeretettel fogadták a főispánt, ki a reggeli vonattal Rásó Gyula alispán és Rásó István főispáni titkár kíséretében utazott ki H.-Böszörménybe. A vasutnál 300 tagu lovasbanderium várta a főispánt, kit, midőn a vonathól kiszállott, Somosy Béla polgármester szívelyes szavakkal üdvözölt. A főispán válasza után a főispán, titkara s a polgármester a város hagyományos szürke négyes fogatába ült s mintegy 200 kocsiól kísérvé, a lakosság ezreinek folytonos jelenzése mellett, a fellobogózott utcákon vonult a városházára. A városházáról a vendégek Somosy Béla polgármester vendég szerető házához mentek reggelire. Ezután a városháza nagytermében díszközgyűlés volt melyen mintegy 180 bizottsági tag voi jelen partkülönbőség nélkül, kik a terem be lépő főispánt perezekig tartó eljenzéssel fogadták. A díszközgyűlés egyetlen tárgya volt a főispán üdvözlése. Somosy polgármesterszépbeszédben üdvözölte biztosította őt a város lakosainak szeretetéről, ragaszkodásáról. Puky Gyula főispán válaszában különösen azt hangsúlyozta, hogy a közgazgatásban sem part, sem felekezeti érdek őt nem vezeti. A főispán szavai a legjobb hatást keltették. Szüni nem akaró eljenzéstől csakugy hangzott a böszörményi városháza nagytermének füstös, Böszörményhez nem illő elsúlyedt s öreg kiérdemült városházában aligha telt gyönyörűsége a főispánnak. A díszközgyűtés után a küldötségeket fogadta a főispán, majd magánlátogatásokat tett. Délután egy óraker a régi kerületház nagytermébe 300 terítékű tarsas abéd volt, melyen lelkes hangulat uralkodott. Felköszöntöket mondottak: Somosy Béla, Nemes Zoltán főszolgabíró, Puky Gyula, Zsigmond Sándor, Varga László, Sóvágó Gábor a függetlenségi part elnöke és

Kálmán Lajos a függ. part alelnöke. A bankett után a főispánt csak nehezen engedték el a vendégszerető hajduk a vasúthoz, hova az egész tarsaság kikísérte az ünnepeft férfit.

Hangverseny a zenedében.

A szülek nagy érdeklődése mellett tartotta meg a városi zenede az intézet növendékeinek a hangversenyt. A színvonalon álló előadás dicséretükre válik az intézet tanárainak és a közreműködött növendékeknek.

Az utcák öntözése.

Debreczen város tanácsa elég nagy összeget költ el évenként utcaöccsolásra. Igaz ugyan, hogy csak a főutecat s a Péterfia utcátóla nagyerdőig terjedő utat öccsolják, de az is jól esik ebben a poros városban. Most a tanács ajánlatot hírdetett az utcaöccsolásra. És két ajánlat be is érkezett. — Lehmann László és Tóth Gyula tarsajánlata kik fogatonként 5 korona 20 filléért és Gömöri Péteré, aki fogatonként 6 koronáért vállalkozik a öccsolásra. A tanács ma d. e. tartott ülésen az utcák öccsolásával Lehmann Gusztáv és társát bízza meg, kiknek az ajánlata legkedvezőbb.

Felolvasó estély.

A debreczeni iparos ifjuság az ipartestület dísztermében felolvasó estélyt rendezett, a mely nagy érdeklődés mellett folyt le. Szojka Gyula ker. akadémiái tanár voltított képekkel tartott szabad előadést Afrikáról és néperől. A tudományos előadás sikerét emelte a Szojka tanár élvezetes, pompás előadása. A műsort az egyleti dalkör nyitotta meg, azután Vertesi Gyula szavalt. Egy kedves kislányka, Lókody Mariska czimbalmozott, Kaliczky Ernő meg monológot mondott. A programot egy igen sikerült zeogyveleg zárta le, melyben résztettek: Pásztor Gyula, Németh Dániel, Hóra Ferencz, Bogdan Zoltán és Hóra Károly.

Az ál braganzai hercegek Szegeden.

Automobilos Ferencz Jozsef braganzai herceget, a debreczeni Vilmos-huszár ezred délczeg, fiatal hadnagyát jól ösméri már mindenki a czivis köztársaságunkban. És midőn a herceg egyidőre Afrikába távozott közülünk oroszianra „nyulászni“, nem esékely úrt hagyott maga után a herceg a kávéházakban, az aszfalton, mely helyeken is regők szárnyaltak a braganzai hercegről, akinek a neve most ismét felbukkant a lapokban. Még pedig egy trefás csinnyel van összefüggésben, ugyanis a Szeged es Vidéke ezt ujságolja:

Három jokedvű fiatalember Szeged egész lakosságot felütette a trefáival. Az eset egy történt, hogy egy szegedi előkelő fiatal embert, aki tartatékos huszárhadnagy, a mult hó végen két ezredjebeli huszár tisztt látogatta meg. A fiatalember örült a látogatásnak és barátai tiszteletére egy görbe estét akart rendezni. Elmentek a Kass-Vigadoba, ahol épen táncmulatság volt. A mulatságon történetesen kevés táncos volt és amint a három fiatalember az ajtóban megállott, egy uriaszony trefásan oda szólt:

— Kerüljoenek beljebb, ha nincs is meghívójuk.

— Nem tudom, részt akarnak-e venni a mulatságban a királyi fenségek, sugta a rendező uraknak nagy komolysággal a tarsaság czivil tagja.

— Királyi fenségek?

— No igen! ezek a braganzai herce-

gek: Don Miguel, meg az öcsése, Don Josse de.

Az teremben csakhamar hire ment, hogy a „branzai hercegek itt vannak s nemsokára táncolni fognak. A három jó pajtas azonban a táncsteremből a kávéházba ment le s ott pezsgős daridóhoz látott. Czigány is hamar került s a trefában nagy gyönyörűséget találó czivil ur mindenfelé elterjesztette a híret (diszkrétén fél-trefásan, szinte az inkognitót védelmezően), hogy a branzai hercegeknek huzzak a czigányok.

A mulató tarsaságnak csakhamar nagy nézőközönsége akadt, néhány tekintélyes szegedi uriember is abban a kitüntető szerezésében részesült, hogy a branzai hercegeknek bemutatott s reggelfelé megindult a magyar szokás teljesítése, a tósztt. Egy igen tekintélyes szegedi uriember emelt poharat a hercegekre s megköszönve emlékezetes látogatásukat, mely Szeged történelének lapjain arany betűkkel lesz megörökítve mindenha s hazafias örömmel emeive ki azt a rendkívül hízelgő körülményt, hogy e hercegek nemsak kifogástalanul értik a magyar nyelvet, hanem érzületben és gondolkodásban is tetőtől talpig magyaroknak tekinthetők. A mulatság reggelig tartott es a két tisztt elutazott Szegedről. Néhány nap mulva suttogni kezdtek Szegeden, hogy a két tisztt mégsem lehetett branzai herceg, mert a fővárosi lapok azt írtak, hogy a branzai hercegek Afrikában utaznak. Nemsokára ki is sütt a turpisság es azután mindenki jót nevetett a sikerült aprilisi trefán.

A király elismerése.

Kontsek Géza debreczeni előnyösen ismert fűszer es magkereskedőt nagyon szép kitüntetés érte. A budapesti kertészeti kiállításon ugyanis nemsak a szakértőknek a nagyközönségnek es a sajtónak, de magának ő felségének a kiválnak is feltűnt, hogy Kontsek Géza milyen szép, szakszerű es gondosan rendezett kiállítással vonja magára méltóan a figyelmet. Ő felsége a király megszólítással is kitüntette Kontsek Gézát es legfelsőbb elismerésére érdemesítette.

— Ön budapesti magkereskedő — kérdezte tőle a király.

— Én debreczeni vagyok felség! — felelte Kontsek Géza.

Igazán szép magvai vannak. Kiterjed üzlete az ország határán tul is?

Sajnos, nem mondhatnám felség! — felelte Kontsek Géza. — Mert bár czégem ismert es 120 éve áll fenn, a vidéken mégsem érvényesülhet ugy, mint a fővárosban.

A király figyelemmel hallgatta Kontsek Gézát s miután kiállított tárgyaira megjegyzéseit megtette, a kapott felvilágosítások után elismerését ismételten kifejezte es ugy ment tovább a kiállításon.

Kontsek Géza, a budapesti nemzetközi kertészeti kiállításon nagyszámu hazai es külföldi kiállítással versenyzett s állami ezüst oklevelet es érdemet kapott. Már a megnyitáskor megdicsérte Jozsef főherceg. — Kontsek Géza sikere különben dicsőség Debreczen kereskedelmi életére is, amelynek a szézz elismerésekkel diadalt szerzett.

Felhívás a Zion-egylet tagjaihoz.

Beküldetett: A Zion-egylet azon t. tagjai, a kik május 1-én lakást változtattak, tisztelettel kéretnek, hogy új lakásukat az egyleti helyiségben, vagy az eljárónál bejelenti sziveskedjenek.

Debreczeni munkás egyleti gyűlés.

Vettük a következő sorokat: Tekintetes szerkesztőség! A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egylete debreczeni fiókjának választmánya folyó évi Május hó 4-én tartotta rendes havi ülést Keller Jakab elnöke alatt. Egyletünk vagyona a központi pénztárnál: 595,866 kor. 8 fillér. Egyletünk teljes taglétszáma: 17,828 tag. A debreczeni fiók taglétszáma 260 tag. A debreczeni fiók külön alapja: 374 kor. 31 fill., mely összeg a „Debreczeni elsőtakarékpénztárnál” van elhelyezve, mely a debreczeni fiók egylet özvegyei és árvái segélyezésére fordítatik. Egyletünkbe belépni szándékozónak készséggel szolgálunk bővebb felvilágosítással egyletünk hivatalos helyiségében a „Debreczeni sörcsarnok” című vendéglőben minden vasárnap délelőtt 9—12 ig. Kérjük a tekintetes szerkesztőséget, becses lapja útján a fentieket a tisztelt közönséggel tudatni. Hazafias tisztelettel Keller Jakab, elnök. Daday Lajos, jegyző.

Sürgős tudósítás!

Van szerencsém igen tisztelt ügyfelemet ez uton értesíteni, hogy debreczeni üzleti helyiségemet május hó elsejével Piac-utca 58. (volt Corsó kávéház) át helyeztem, hol üzlethelyiségemet a legnagyobb kegyelemmel és dusan felszerelt raktárral rendeztem be. Kiváló tisztelettel Blum Sándor udvari egyenruha szállító. Az I-ső honvéde-rületi tiszti egyenruhazati egylet szerződött szállítója.

Nyilatkozat.

A szolvyai gyógyviz a szoptatós asszonyokra és így közvelve a csecsemőkre nézve nagyon hasznos hatása. Dr. Fodor József egy. tanár.

A szolvyai ásványviz kitünő üdítő ital. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

Ritka szerencséje

van Gaedicke A. Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. szám alatt létező bankházának, hol az osztálysorsjáték legutóbbi húzásánál a 100.000 koronás főnyereményt — imhol már harmadszor nyerték. A szerencsétől annyira kegyelt gyűjtőde ezen kívül a múlt sorsjátékban már harmadszor fizette ki a 400.000 koronás főnyereményt.

SZINHÁZ.**A Komjáthy-pár bucsufellépte.**

Szombat este zsufoltan szorongó színházi közönség előtt bucsuzott Komjáthy János és Komjáthy Jánosné, a közönség kedvence, a közönségtől. A kiváló művészpár egyik legjobb szerepében, a „Makranczos hölgy”-ben lépett fel. Szívélyes, meleg, lelkes volt a bucsu, különösen Komjáthynéétől; ki annyi sok élvezetes estét szerzett a debreczeni közönségnek s aki valóban egyike a

vidék legkiválóbb drámai erőinek s éppen ez a forrása annak a meleg szeretetnek, melylyel irányában Debreczen közönsége viseltetett. Taps orkán fogadta s az orchesterből virágokat, ajándékokat nyújtottak fel a távozó művésznőnek.

Az igazgatót, Komjáthyt ugyanekkor bucsuztatták. Ha mint színigazgató ellen voltak is kifogások, mint művész érdemes kedvence volt a közönségnek. Szívesen előismerjük, hogy mint színész, Komjáthy méltán rá is szolgált arra a meleg óvációra, melyet tiszteletére rendeztek. Hisszük, hogy újállomáshelyén épúgy megnyeri művészetével a közönség szeretét, mint nálunk.

Omikron.

CSARNOK.**Vaterloo.**

Erickmann—Chatrián elbeszélése után fordított a: **ifjabb Móríc Pál.**

Elképzeltető, hogy Mari néne megragadt a barátságos helyen. A terített asztalnál, a jó meleg kalyha mellett egész otthonosan érezte magát s felejtette az uti czihelődését, odakint gonoszul füttyölt a fagyos novemberi szél és megmerült a boeskor a sáros latyakban. Jólelkű teremtes volt ez a Mari néni. Még ezen hatvanöt esztendőskorában is gondjaiba vette néhány évvel előbb elhunyt fiának kis árváit. Pedig szegénynek már egymagának is elég terhes volt az élete.

Ily magas korban is folyton-folyvást kóborolni, szelben, hóban, esőben egyiránt az országuton tévelyegni, csürökben, szalmába bujva szunyókálni, leginkább burgonyán tengődni, ha ugyan abból is jutott volna elég, ily nyomoruságosan vergődött Mari néni. Ne csudálja tehát senki, ha a jó meleg leves, a pompás kaposzta, a füstölt disznóhussal, két-három pohár tüzes borfelpezsditertek és megragasztottak az enyh helyen! Ilyen a való élet. Ilyen szomorú, ilyen nyomoruságos ezeknek a szegény embereknek az életör.

Ó, ritka ember kerülheti el a szenvedések kálvária útját.

Mari néni is belátta, hogy meg más a sáros országuton esatangelni, vagy pedig a meleg szobában, a terített asztal mellett vendégeskedni. Tehát a legjobb étvágygal fogyasztotta az ebédet, mi pedig élvezték a beszédjeit, hogy miket tapasztalt legutóbbi vandorlásai közben.

— Ó most már rendbe jövünk. Az eddigi bucsujárások, vezeklések még mind semmik, mert ezután egy nap sem mulik el ezek nélkül. Most már misszionáriusok is jönnek közénk, mint a vadak közé, hogy megterjünk. A nemes Farbin-Janson és a nemes Raupan urak eszközölték ki ezeket a misszionáriusokat, mert nagyon romlottak ezen szazadesztendő fiai. A kolostorokat is felepitik, a keresztifákat is felállítják mindenütt az utfele, a miként az huszonöt-estendővel ezelőtt a forradalom előtt volt. Es ha a zarándok elérte a kolostor ajtót, csak becsönget, mindjárt beboesájtják. Es a szolgálattevő testvér iziben t. lal neki a hét-köznap kövér huslevésből, még jó darab hust is ráadásul. Pénteken, szombaton es a böjtök alatt pedig egy csésze szárazlevest es halat...

Eként aztán a jámborság ismét megerősödik az emberek lelkében es zarándok botot ragad mindenki. De a bischofsheimi nemes apáczáktól hallottam, hogy csak mi régi zarándokok zarándokolhatunk így.

A paraszi csak maradjon a kuczokban, az urak pedig az ősi kastélyba ismét vissza-telepednek es uralkodnak tovább, mint ennek előtte. A bischofsheimi nemes kisasszonyok is visszakövetelik az elkobzott birtokukat, a mit ha kézhez kaptak, újból felépitik a kápolnájukat. Ó, Uram Isteneim, csak már láthatnám ezt az időt, hogy legalább vén napjaimra én is vehetném valami hasznát. Elég régóta böjtölök már a kis unokáimmal. Ekkor legalább nyugton halnék meg, hogy jó sorsban hagyam őket, minden kolostorral es bucsuhelylyel megösmertetném őket es kitanítanám őket az imádkozásra is.

Mi midőn ezen a józanésszel oly elentétes felfogást hallottuk, ennek daczára elérzékenyültünk, mert az anyó maga is sirva fakadt azon gondolatra, hogy miesoda boldogság lesz az, midőn a kolostorajtókban kolduló kis unokáit a barátok nagy csésze kövér levessel vendégelik.

(Folyt. köv.)

Nyiltér.***Nyilatkozat.**

A „Szabadság” 45. május 11-iki számában „Romlott hus a mészár-szekben” című ujdonságában hirt ad arról, hogy Csapó-utcai mészárszekemben romlott hust koboztak volna el. Minthogy nálam még csak orvosi vizsgálats em tartotta es minthogy a bünyügyi osztálynál nyert felvilágosítás alapján ellenem ilyen hirt nem terjesztettek, illetve nem adtak ki nevezett lapnak, — az egész ujdonságot rágalmaszának nyilvánítottam ki, melyért a megtörő törvényes lépésektől most csak azért tekintek el, mivel a „Szabadság” t. szerkesztőségétől elvárom, hogy a tévedésen alapuló hirt rektifikálja es nekem a kellemetlenségért elégtéteit szolgáltalt.

A kérdéses elkobzás tényleg megtörtént azonban nem nálam, hanem Kolb Lózar Csapó-utcai mészárszekében.

Ennyit a m. t. közönség szives tudomására.

Nagy Jakab
mészáros.

Nyilatkozat.

A „Szabadság” május hó 11-iki számában egy ujdonság jelent meg, hogy Nagy Jakab ur mészárszekében romlott hust koboztak el. Az igazság érdekében kijelentem, hogy a romlott hust az én csapó utca 99. számú mészárszekemből kobozták el. — A tényállás a következő: Személyesen szoktam naponta minden szekemben a hus megvizsgálása végett megjelenni es midőn a csapó utcai szekemben megjelentem, azonnal észrevettem, hogy a hus jég nélkül maradt, azt nyomban félre is tettem es a legényt azonnal felmondás nélkül elboesájtottam es más szekállót alkalmaztam es valószínűnek tartom, hogy abbeli bosszúból tetetett meg ellenem a feljentes, mert a személyzet változtatása közben koboztatott el én nálam a romlott hus, holott én már akkor az új szekállónak egészen friss hust szolgáltattam ki árulásra es megtiltottam a régi husnak áruba boesájtását.

Kolb Lózar
mészáros.

* E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Menyasszonyi és lakodalmi

selyemszövetek, elérhetetlen választékban, éppugy a legujabb fehér, fekete és színes selyemszövetek mindenféle minőségben. Csakis elsőrendű gyártmányok a legolcsóbb nagybani áron, úgy méterszámra, mint egyes ruhákhoz szükséges mennyiségben, vám és bérmentesen házhoz szállítva. Elismerő levelek ezerszámra. Schweitzba 25 fill. levélbélyeg kell.(3)

Union selyemszövőgyár

Adolf Grieder & Cie Zürich (Schweiz.)

kir. udv. szállítók.

120—1902 sz.

Arverési hirdetmény.

A derecskei kir. jbiróságnak V. 51/3—1902. sz. végzése folytán közhírré tételik, miszerint J. Kiss Lajos h. pályii lakos részére Krausz Herman és neje h. pályii lakosoktól 560 kor. tőke, ennek 1901. é. ápr. 24-től számítandó 6% kamatai s eddig összesen 258 k. 53 fl. perköltség erejéig 1902. márc. 10 én bírőilag le és felülfoglalt és 1010 korra becsült szobabutorok, bolti berendezés stb. ingóságok 1902. máj. 26-án d. u. 3 órakor kezdetét veendő és H.-Pályiban alperesek lakásán megtartandó nyilvános birói arverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Derecskén, 1902. máj. 4-én.

Oláh Géza

bir. kiküldött.

325—1902. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 1696/9—1901. sz. végzése folytán közhírré tételik, miszerint Rotter József reutitscheini kereskedő részére Szabó József debreczeni lakostól 48 k. 76 fl. tőke, ennek 1902. évi február 15. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 36 kor. 28 fl. perköltség erejéig 1901. évi július hó 15-én bírőilag lefoglalt és 680 koronára becsült házi butorok és egy ruganyos kocsiból álló ingóságok 1902. évi május hó 14-én d. u. 3 órakor kezdetét veendő és alperes lakásán, Péterfia-utcán, 47 számú háznál megtartandó nyilvános birói arverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1902. ápr. 24-én.

Török Péter

birói kiküldött.

Hadházon a vasuti pálya udvar tőszomszédságában levő pár év előtt a művelt izlést is kielégítőleg épített 4 szobás ház, mely uri lakásnak, vendéglősnek, kávéháznak, valamint a hozzátartozó 500 négyszögölnyi udvar felhasználásával épült fakereskedésre ipartelepnek egyaránt alkalmas bármely perczben bérbbe kiadó esetleg örök áron eladó. Feltételek a tulajdonos Veszprémy István ügyvédnél Hadházon tudhatók meg.

Kiadó lakás. Szép világos, magas, egészséges 2 vagy 3 szobás udvari lakás kiadó Darabos-u. 59 sz. a.

Friss töltésű bel és külföldi ásványvizek kaphatók Félégyházi János fűszer üzletében a Piacz és Miklós-u. sarkán.

1402—1902 tkv. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. tsvszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tételik, hogy a debr. ev. ref. egyházmegye penztára végrehajthatóan Aszalós Ferencz és neje elleni végrehajtási ügyében a debr. kir. tsvszék a debr. kir. jbiróság területén levő a debr. 1239 sz. tjkvben A + 1284 hrsz. a. felvett 3009 régi népsorszámu házas telekre 1286 kor. ban megállapított kikialtási árban a végrehajtási árverés elrendeltetven, annak foganatosítása sára határidőül 1902. évi május hó 31-ik napjának d. u. 3 órája e kir. tsvszék arverési termében kitűzetett.

Kikialtási ár a becsár, azonban az arverésre kitétt ingatlan szükség esetén a kikialtási áron alul is elfog adatni.

Az arverezeni szándékozók tartoznak a kikialtási ár 10 %-at készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni avagy az 1-81. LX. te. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az arverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tsvszék, mint tkvi hatóságánál és Debreczen sz. kir. város rendőrségénél tekinthetők meg.

Kelt a debr. kir. tsvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1902. febr. hó 14. napján.

Hegedűs

kir. tszéki bíró.

Árleszállítás

1902. május 1-től.

Pirszén (Cox)

1 mm. 3 K. 60 f.

Debreczen sz. kir. város légszeszgyárában.

Ugyanott

fekete kőszén kátrány

1 mázsa 8 kor.

Nagyban vevőknek és elárusítók-nak kedvezmény.

Premier kerékpár 1902.

Legidősebb és kipróbáltabb jelű.

Modern finom kiállítás.

Katalogus ingyen.

Katalogus ingyen.

Premier-Werkes, Eger (Csehorzág.)

Borosznó gyógyító fürdő.

Zólyomgyében.

— Vasuti állomás. Posta és távirada. —

Vadregényes fenyvesék közepette. Tiszta, ózondus levegő. Erdői sétautak. Magas forrasu vízvezeték. A gläubersós gyógyforrasok kitünő hatásnak, heveny és idült gyomor és belhurut, máj és hólyag bajoknál.

Hidegviz gyógyító intézet.

Masszázs, villamozás, Kneipp-féle gyógyító-mód. Meleg ásványviz és fenyőfürdők.

Állandó fürdőorvos: Luczy Gusztáv dr. Gyógyszertár, Lawn-tennis, tekepálya, cigányzene. Lakás: 8—16 kor. egy szoba heti bérlet ágynemével együtt. Étkezés: leves 20 fl. főzelék 60 fl. tészta 50 fillér, süttek 80—120 fl. étlap szerint.

Bővebbet alulirt tulajdonosnál.

Rosenauer Lajos

Besztercebányán.

Nagyerdei fürdő és vizgyógytelep Debreczenben.

Specziális ásványfürdők!

Hidegvizgyógyintézet!

A nagyerdei fürdőtelepen létesített és a modern orvostudomány legujabb eszközeivel felszerelt vizgyógyintézet f. hó 11 től kezdve a t. közönség rendelkezésére áll. — A vizgyógyin ezethen állandó orvosi felügyelet és egy a női, mint a férfi osztályon ügyes gyakorlott személyzet van alkalmazásban. Orvosi rendelés a telepen d. e. 7—8 és 10—11. d. u. 5—6-ig.

A fürdőgyógyymód naponta kétszer eszközölhető, és pedig:

férfiak részére: reggel fél 6-tól fél 9-ig; delután fél 5-től 8-ig.

nők " " fél 9-től 12-ig; " 1-től fél 5-ig.

Legujabb vizgyógyymódok: massaga, bepakolás, villanyozás stb.

Egy heti fürdő ára 6 frt.

A telepen állandóan kaphatók: mór, vaslap, vas, jódfenyő sós és kénes iszapfürdők a legkülönfélébb betegségek ellen!

Az ujonnan berendezett és átalakított gőzfürdő nyitva — nők részére: hétfőn, szerdán pénteken — férfiaknak: a többi napokon.

Jutányos árak és bérletrendszer!

Telefon sz. 50.

A m. kir. szab. osztálysorsjátéknak,
a világ e legesélydusabb sorsjátékának
nyeremény-táblázata.

100000 sorsjegy 50000 nyeremény
Minden második sorsjegy nyer.
Legnagyobb nyeremény esetleg

1 millió korona.

A nyeremények készpénzben fizetnek ki.

1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 „ „	200000
2 „ „	100000
1 „ „	90000
1 „ „	80000
1 „ „	70000
2 „ „	60000
1 „ „	40000
5 „ „	30000
1 „ „	25000
7 „ „	20000
3 „ „	15000
31 „ „	10000
67 „ „	5000
3 „ „	3000
432 „ „	2000
763 „ „	1000
1238 „ „	500
90 „ „	300
31700 „ „	200
3900 „ „	170
4900 „ „	130
50 „ „	100
3900 „ „	80
2900 „ „	40
50.000 nyer. és jut. összegben.	13.160.000

Ha önnek
a
magy. kir. szab. osztálysorsjátékban

eddig nem volt szerencsése, úgy kísértse azt meg a
rendkívül szerencsés, világszerte ismeretes
szerencse-gyűjtődemben.

Én kimutathatom, hogy eddig a legtöbb nyereményt
fizettem ki.

A 10. m. kir. szab. osztálysorsjátékhoz,

melynek

I. osztályu huzása 1902. május 22-én és 23-án

tartatik meg

ajánlok eredeti egész fél negyed nyolczad sorsjegyet
sorsjegyeket : 12.— 6.— 3.— 1.50 koronáért

az összeg beküldése ellenében vagy utánvétellel. Hi-
vatalos tervet ingyen küldök. Megrendelések közvet-
lenül hozzám intézendők.

GAEDICKE A.

BUDAPEST

IV. Kossuth-Lajos-utca II.

Apjilis hó 5 én a

100.000 koronás főnyeremény

immár harmadszor jutott gyűjtődemnek osztályrészl.

12 milliót

fizettem ki

t. vevőimnek, köztük a kö-
vetkező főnyereményeket:

600000 kor.	62551 sz.
400000 „	33464 „
400000 „	11119 „
400000 „	28916 „
100000 „	42758 „
100000 „	49878 „
100000 „	87991 „
70000 „	60912 „
60000 „	78863 „
60000 „	82528 „
60000 „	97263 „
30000 „	6920 „
30000 „	38691 „
30000 „	90964 „
25000 „	23481 „
25000 „	30049 „
20000 „	28950 „
20000 „	33402 „
20000 „	35862 „
20000 „	44410 „
20000 „	60781 „
20000 „	78848 „
20000 „	88874 „
15000 „	57734 „
15000 „	77950 „
15000 „	82506 „

Nálam nyerték

Kitünő Homoki vegyes fajbor	1 liter	28 kr.
Kitünő Ermelléki Rizling bor	1 liter	35 „
Kitünő Magyarádi 1898. évi	1 liter	40 „

A borok valódisága és tisztaságáért
kezeséget vállal

Kontsek Géza

fűszer és borkereskedő
DEBRECZEN, Kossuth utca

Értesítjük

a t. közönséget, hogy

czipó, kalap, férfi és női
divatüzletünket

Fötér, Szikszay ház. a nagytőzsde mellé
helyeztük át.

Tisztelettel

Székely Jenő és társa.

Megérkeztek

a legszebb tavaszi ujdonságok

női divatszövetekben

Blouz selymekben, Tennis, Chiné és
De laine szövetekben, napernyőkben

Szabó Lajos fiai cégnél

Debreczen, Rózsátér.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által aján-
lott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszer-
üzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.
Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszer-tára és illatszertára
DEBRECZENBEN (Tisza palota.)